
A.A. Dahl svarer

KOMMENTAR

ALF A. DAHL

alvandreas@msn.com

Alf A. Dahl er dr. med. og spesialist i psykiatri.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Jeg takker Erlend Hem og Ulrik Malt for deres engasjement omkring uttrykket tankekjør. Hem tar utgangspunkt i hvordan uttrykket brukes i skjønnlitteraturen og i bruksmåter ellers. Mens psykopatologiske uttrykk som paranoid eller hysterisk stadig glir ut i dagligspråket, går språkutviklingen sjelden motsatt vei. Spørsmålet blir da om den deskriptive psykopatologien vinner noe ved å inkludere tankekjør? Dette reiser det interessante spørsmålet om psykens patologiske uttrykksformer er endelig og for lengst beskrevet av tidligere tiders psykopatologer. Kanskje er det bare innholdet som endrer seg med tiden slik Anne Kveim Lie beskrev for vrangforestillinger (1). Imidlertid kom bulimi til som ny psykopatologi i 1979 (2), kanskje som følge av overflod av mat i den vestlige verden. Kan tankekjør knyttes til overfloden av informasjon som vi bombarderes med for tiden, mon tro?

Jeg synes at Malt gir en sober fenomenologisk forklaring på hvorfor tankeflukt er noe annet enn tankekjør, men også han ender med å etterlyse en presis definisjon av tankekjør. En språkkyndig dansk lege sendte meg forslaget «tankemylder», som er godt etablert på dansk. Jeg vet ikke om det gir mer mening enn Malts beskrivelse av tankekjør.

Problemet er at yngre klinikere synes å bruke uttrykket stadig oftere, som et moteord uten presis mening. Situasjonen gjør det fristende å sitere Goethe nok en gang: «Denn eben, wo Begriffe fehlen, da stellt ein Wort zur rechten Zeit sich ein.» (3). Tankekjør er et slikt uttrykk fortsatt på jakt etter sitt faglige begrepsinnhold.

LITTERATUR

1. Lie AK. Vrangforestillingers historiske innhold. Tidsskr Nor Legeforen 2012; 132: 845 - 6. [PubMed][CrossRef]
2. Russell G. Bulimia nervosa: an ominous variant of anorexia nervosa. Psychol Med 1979; 9: 429 - 48. [PubMed][CrossRef]

3. Goethe JW. Faust: Eine Tragödie. Erster Theil. Ditzingen: Reclam Verlag, 1996.

Publisert: 30. oktober 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0872

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. juli 2026.